
Dokument ze zasedání

B9-0165/2024

8.3.2024

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého
představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o užších vazbách mezi EU a Arménií a o nutnosti mírové dohody mezi
Ázerbájdžánem a Arménií
(2024/2580(RSP))

**Andrey Kovatchev, Željana Zovko, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė,
Andrius Kubilius, Isabel Wiseler-Lima, François-Xavier Bellamy, Anja
Haga, Miriam Lexmann, Lukas Mandl, Sara Skytvedal, Michaela
Šojdrová, Tom Vandenkendelaere, Tomáš Zdechovský**
za skupinu PPE

Usnesení Evropského parlamentu o užších vazbách mezi EU a Arménií a o nutnosti mírové dohody mezi Ázerbájdžánem a Arménií (2024/2580(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Arménii, Ázerbájdžánu a situaci v Náhorním Karabachu,
  - s ohledem na Chartu Organizace spojených národů, Helsinský závěrečný akt a deklaraci z Alma-Aty ze dne 21. prosince 1991,
  - s ohledem na Dohodu o komplexním a posíleném partnerství mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Arménskou republikou na straně druhé¹, která vstoupila v plném rozsahu v platnost dne 1. března 2021,
  - s ohledem na projev arménského premiéra Nikola Pašinjana na plenárním zasedání Evropského parlamentu dne 17. října 2023,
  - s ohledem na závěry druhého politického a bezpečnostního dialogu na vysoké úrovni mezi EU a Arménií ze dne 15. listopadu 2023,
  - s ohledem na skutečnost, že se Arménie stala dne 1. února 2024 smluvní stranou Římského statutu Mezinárodního trestního soudu,
  - s ohledem na zprávu o provádění partnerství týkající se Arménie ze dne 12. února 2024,
  - s ohledem na páté zasedání Rady partnerství EU-Arménie konané dne 13. února 2024,
  - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dne 17. října 2023 vyzval arménský premiér Nikol Pašinjan ve svém projevu v Evropském parlamentu ke společnému úsilí o další posílení vztahů mezi EU a Arménií a zdůraznil, že „Arménská republika je připravena se přiblížit Evropské unii natolik, nakolik to Evropská unie považuje za možné“;
- B. vzhledem k tomu, že Evropská rada na svém zasedání ve dnech 26. a 27. října vyzvala vysokého představitele Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi, aby předložili varianty, jak nejlépe posílit vztahy mezi EU a Arménií ve všech jejich rozměrech; vzhledem k tomu, že Rada pro zahraniční věci dne 13. listopadu 2023 schválila stanovení dalších podpůrných opatření; vzhledem k tomu, že společná zjišťovací mise Evropské služby pro vnější činnost a Komise do Arménie v týdnu od 27. listopadu 2023 potvrdila společnou ambici obou stran posílit spolupráci, včetně dalšího zapojení v nových oblastech, jako je bezpečnost a obrana, a zintenzivnit

---

¹ [Úř. věst. L 23, 26.1.2018, s. 4.](#)

odvětvovou spolupráci;

- C. vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a Arménií se zakládají na společných hodnotách, jako je demokracie, právní stát, lidská práva a základní svobody, a na regionální spolupráci a aktivním zapojení do rámce Východního partnerství s cílem přispívat k regionální spolupráci a stabilitě;
- D. vzhledem k tomu, že po sametové revoluci v roce 2018 provádí Arménie soustavně reformy zaměřené na posílení demokracie, soudního systému a protikorupčních institucí;
- E. vzhledem k tomu, že pod vedením předsedy vlády Nikola Pašinjana reaguje Arménie na nestabilní bezpečnostní prostředí, své vojenské znevýhodnění vůči Ázerbájdžánu a nespolehlivou alianci s Ruskem tím, že zmrazila své členství v Organizaci Smlouvy o kolektivní bezpečnosti (CSTO) a snaží se zmenšit závislost v oblasti bezpečnosti na Ruské federaci a začlenit do své skladby bezpečnostních opatření nové aktéry, mj. zintenzivnit vojenskou spolupráci s Francií, Řeckem a dalšími členskými státy EU;
- F. vzhledem k tomu, že Ruská federace se snaží oslabit dezinformačními kampaněmi demokratickou legitimitu Arménie, šířit chaos, narušovat stabilitu a využívat vojenských slabin Arménie v konfrontaci s Ázerbájdžánem;
- G. vzhledem k tomu, že arménské hospodářství je stále do značné míry závislé na Rusku, zejména ve strategickém odvětví energetiky; vzhledem k tomu, že premiér Nikol Pašinjan vyzval k tomu, aby byla zvýšena pomoc v rámci hospodářského a investičního plánu EU; vzhledem k tomu, že hospodářský a investiční plán dosud mobilizoval na meziodvětvové investice přibližně 500 milionů EUR;
- H. vzhledem k tomu, že nový program partnerství EU-Arménie sjednaný na pátém zasedání Rady partnerství EU-Arménie bude upřednostňovat posílení odolnosti a diverzifikaci arménskému hospodářství, posílení bezpečnostní spolupráce a zvýšení investic, jež jsou pro hospodářskou spolupráci klíčové;
- I. vzhledem k tomu, že v září 2023 se Ázerbájdžán po devítiměsíční blokádě lačinského koridoru zmocnil silou kontroly nad zbývajícími částmi Náhorního Karabachu; vzhledem k tomu, že z tohoto území muselo uprchnout na 140 000 Arménů, čímž z Náhorního Karabachu téměř úplně vymizelo arménské obyvatelstvo, které tam žilo po staletí; vzhledem k tomu, že může jít o etnické čistky; vzhledem k tomu, že neuznaná Republika Arcach přestala dne 1. ledna 2024 existovat poté, co její orgány sjednaly pod nátlakem její rozpuštění;
- J. vzhledem k tomu, že Arménie a Ázerbájdžán se zapojily do přímých jednání o případné mírové dohodě, což by mohlo otevřít novou kapitolu dvoustranných vztahů; vzhledem k tomu, že přetrvávají neshody, pokud jde o vymezení a vytyčení hranic a praktická ujednání týkající se dopravního spojení mezi samotným Ázerbájdžánem a jeho exklávou v Nachičevanu;
- K. vzhledem k tomu, že v Náhorním Karabachu se nachází řada kostelů, mešit, kamenných křížů a hřbitovů; vzhledem k tomu, že poté, co Ázerbájdžán během války v roce 2020 záměrně způsobil značné škody na arménském kulturním dědictví, uvedl Mezinárodní

soudní dvůr ve svém usnesení ze dne 7. prosince 2021², že Ázerbájdžán musí „přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zabránil aktům vandalismu a znesvěcení, které se dotýkají arménského kulturního dědictví, k němuž patří kostely a jiné svatostánky, památky, pamětihodnosti, hřbitovy a artefakty, a aby takové činy trestal“;

- L. vzhledem k tomu, že ázerbájdžánské vedení nadále činí iredentistická prohlášení týkající se svrchovaného území Arménie; vzhledem k tomu, že ázerbájdžánská armáda nepřestává okupovat asi 170 km² svrchovaného území Arménie;
- M. vzhledem k tomu, že v únoru 2023 byla zahájena civilní mise Evropské unie v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) v Arménii (EUMA) s mandátem monitorovat vývoj arménsko-ázerbájdžánské hranice a podávat o něm zprávy; vzhledem k tomu, že mise EUMA může působit pouze na arménské straně hranice, neboť Ázerbájdžán její působení na své straně hranice odmítá;
- 1. uznává a vítá skutečnost, že arménské orgány jasně zdůraznily, že si přejí posílit jako prioritní záležitost vztahy s Evropskou unií; domnívá se, že Evropská unie by měla reagovat pozitivně a plně tohoto možného geopolitického posunu využít;
- 2. vybízí Komisi a členské státy, aby začaly pracovat na plánu, jak dosáhnout ambiciózního zlepšení vztahů EU s Arménií; domnívá se, že za současných okolností je dohoda o komplexním a posíleném partnerství nedostatečná a nenaplnuje svůj politický potenciál; domnívá se, že jako dobrý základ by měly sloužit zkušenosti plynoucí z dohod o přidružení či z prohloubených a komplexních zón volného obchodu sjednaných s Ukrajinou, Gruzii a Moldavskou republikou, zejména pokud jde o postupnou integraci odvětví do jednotného trhu, jež by měla Arménii přinést na makroúrovni i mikroúrovni hmatatelné přínosy; vítá nový program partnerství EU-Arménie;
- 3. zastává názor, že Arménie má podle článku 49 Smlouvy o Evropské unii evropskou perspektivu a může požádat o členství v Evropské unii, pokud dodržuje kodaňská kritéria a zásady demokracie, respektuje základní svobody, lidská práva a práva menšin a prosazuje zásady právního státu; vyzývá EU, aby prozkoumala možnost udělit Arménii status kandidátské země a aby v tomto ohledu poskytla nezbytnou podporu;
- 4. poukazuje na souvislost mezi procesem postupné integrace Arménie s EU a lepšími vyhlídkami na udržitelný mír na jižním Kavkazu a na možnost využití rozvojového potenciálu celého regionu;
- 5. je si vědom toho, že Ruská federace má i nadále silný vliv na arménské hospodářství, což vede k tomu, že je tato země ohrožena sankcemi ze strany Ruské federace za svá nezávislá politická a strategická rozhodnutí; domnívá se, že EU musí být připravena poskytnout Arménii rychlou pomoc s cílem zmírnit negativní důsledky těchto nepřátelských kroků;
- 6. důrazně vybízí Komisi a členské státy, aby se chopily příležitosti a využily této

---

² Příkaz Mezinárodního soudního dvora ze dne 7. prosince 2021 o žádosti o zavedení prozatímních opatření za účelem uplatňování Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace (*Arménie v. Ázerbájdžán*).

dynamiky k vytvoření individuálně upraveného programu partnerství pro postupnou politickou a sociálně-ekonomickou integraci Arménie s EU, který by byl doplněn zvláštním akčním plánem s podrobným návodem, jehož cílem by bylo pomoci Arménii snížit její závislost na obchodu s Ruskou federací a přepracovat stávající priority partnerství, aby došlo k rychlejšímu sblížení arménských právních předpisů s *acquis* Společenství;

7. uznává, že je naléhavě nutné prohloubit spolupráci mezi EU a Arménií v oblasti bezpečnosti a obrany; jednoznačně podporuje snahu Arménie o využití vojenské podpory poskytované prostřednictvím Evropského mírového nástroje; bere na vědomí přínos pravidelného politického a bezpečnostního dialogu mezi EU a Arménií jako zastřešující platformy pro všechny záležitosti související s bezpečností; vyzývá k zahájení průzkumu hybridních hrozeb, který by Arménii pomohl zjistit hlavní slabá místa a navrhnout cílená řešení; vyzývá k tomu, aby byla Arménie přizvána k účasti na unijních misích a operacích v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky;
8. žádá, aby EU poskytla odbornou pomoc vnitrostátním regulačním orgánům Arménie, zejména v oblasti jednotného trhu, hospodářské soutěže a podpory investic, a také pomoc arménským rostlinolékařským laboratořím, aby mohly účinně ověřovat kvalitu zemědělských produktů určených k vývozu do EU; dále vyzývá k tomu, aby byly Arménii poskytnuty nové unijní granty a půjčky na podporu hospodářského růstu a reforem, které by byly doprovázeny dalším zintenzivněním hospodářského a investičního plánu a jeho stěžejních iniciativ, a požaduje, aby se EU zasadila o napojení Arménie na podmořské elektrické a internetové kabely v Černém moři a poskytla pomoc arménskému výboru pro civilní letectví při zavádění nezbytných zlepšení, která jsou nutná k tomu, aby byla tato země vyřazena z černé listiny EU;
9. je si vědom nevyužitého potenciálu mezilidských kontaktů mezi EU a Arménií; vyzývá k uznání pokroku, jehož Arménie dosáhla při provádění dohod o zjednodušení vízového režimu a zpětném přebírání osob; domnívá se, že nastal čas zahájit s Arménií dialog o uvolnění vízového režimu;
10. vítá uzavření dohody mezi EU a Arménskou republikou, která umožní předávání operativních osobních údajů mezi Eurojustem a příslušnými arménskými orgány v rámci justiční spolupráce v trestních věcech; zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v prohlubování spolupráce mezi EU a Arménií v boji proti trestné činnosti a terorismu a při ochraně bezpečnosti Unie ke vzájemnému prospěchu;
11. vyjadřuje svou podporu činnosti mise EUMA a poukazuje na důležitou úlohu, kterou tato mise hraje; vyzývá k prodloužení jejího mandátu na období po roce 2025 a k dalšímu navýšení počtu jejích zaměstnanců; znovu vyjadřuje své zklamání nad tím, že Ázerbájdžán odmítl umožnit misi působit na jeho straně hranice;
12. zdůrazňuje, že EU by měla být připravena uvalit sankce na jednotlivce a subjekty, které ohrožují svrchovanost, nezávislost a územní celistvost Arménie, pokud by došlo k vojenským operacím ázerbájdžánských ozbrojených sil proti svrchovanému území Arménie;
13. vyzývá ázerbájdžánské orgány, aby umožnily bezpečný návrat arménského obyvatelstva do Náhorního Karabachu, nabídly pevné záruky ochrany jejich práv a majetku a zdržely

se veškeré štvavé rétoriky, která by mohla podněcovat k diskriminaci Arménů; připomíná ázerbájdžánským orgánům, že právo na návrat domů je jedním ze základních principů mezinárodního práva v oblasti lidských práv;

14. znovu odsuzuje vniknutí ázerbájdžánských vojenských jednotek na mezinárodně uznávané území Arménie a pokračující okupaci jeho částí; opakuje svůj požadavek na stažení ázerbájdžánských jednotek z celého svrchovaného území Arménie; odmítá iredentistická štvavá prohlášení ázerbájdžánského prezidenta a dalších ázerbájdžánských představitelů ohrožující územní celistvost a svrchovanost Arménie, včetně prohlášení v souvislosti s požadavkem na vytvoření exteritoriálního koridoru spojujícího Ázerbájdžán s jeho exklávou v Nachičevanu, a vyjadřuje nad nimi vážné znepokojení; varuje Ázerbájdžán před jakýmkoli možným vojenským avanturismem vůči samotné Arménii;
15. znovu opakuje, že Evropská unie jednoznačně podporuje svrchovanost, územní celistvost a nedotknutelnost arménských hranic; důrazně podporuje normalizaci vztahů mezi Arménií a Ázerbájdžánem v souladu se zásadou vzájemného uznání územní celistvosti a nedotknutelnosti hranic na základě Almatinské deklarace z roku 1991, vymezení hranic na základě příslušných map generálního štábu SSSR, které byly poskytnuty oběma stranám, a odblokování regionální komunikace založené na respektování svrchovanosti a jurisdikce obou zemí v duchu vzájemnosti a rovnosti;
16. doporučuje Arménii a Ázerbájdžánu, aby pokračily v jednáních o mírové smlouvě; domnívá se, že tato dohoda musí být vyjednána v dobré víře a musí být založena na uznání svrchovanosti, územní celistvosti a nepoužití síly; připomíná, že je mimořádně důležité dokončit proces vymezení a vytyčení hranic, který je předpokladem budoucí trvalé mírové dohody;
17. vyjadřuje vážné znepokojení nad tím, že v rozporu s příkazem Mezinárodního soudního dvora ze dne 7. prosince 2021 nebyla zajištěna ochrana kulturního, náboženského a historického dědictví arménského obyvatelstva Náhorního Karabachu; odsuzuje veškeré případy ničení, vandalizmu a znesvěcení všech míst, která připomínají stáletou arménskou přítomnost v Náhorním Karabachu; vyzývá ázerbájdžánské orgány, aby zachovaly, chránily a podporovaly bohaté a rozmanité dědictví tohoto regionu;
18. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, prezidentu, vládě a parlamentu Arménské republiky, prezidentu, vládě a parlamentu Ázerbájdžánské republiky, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, OSN a Radě Evropy.